

Kroz Hercegovinu dio II.

Autor Administrator

Međugorje - Božje djelo

... Ljudi se penju u manjim ili većim grupama, neki i pojedinačno. Ćuju se različiti jezici, ali najčešće talijanski, vide se obojeni različitim nijansa, crne i žute boje. Mnogi glasno mole. Neki su bosni. Jednoj mladoj ženi koja s mukom i bolnim grimasama pravi svaki korak kažem: "Obujte se, Gospa sigurno ne želi da se ozlijedite". Ona me samo pogleda prijekorno i nastavi dalje. I došla je tako do kraja, i vratila se, vjerojatno....

Međugorje

Stižemo pred sam sumrak. Sitna kišica ne prestaje. Odmah na ulazu prometni krkljanac. Više od sat vremena milimo do srednjemjesta gdje bi trebao biti naš hotel. Zaboravili smo da je u tijeku obilježavanje dvadesetosme obljetnice Ukazanja BDM i da je u mjesto pristiglo preko stotinu ljudi iz raznih krajeva svijeta. Gledamo natpise na zgradama i tražimo "Internacional". Nisam ni siguran da se tako zove. Nervoza u mom društvu raste. Pokušavam nazvati Stankelu ali ne odgovara. Pokušavamo skrenuti prema velikom parkiralištu, ali nas policija ne pušta: "Nema mjesta, vozite dalje". Kuda dalje? Već sam mokar, više od muke i nervoze, nego od kišice koja zaspe svaki put kad otvorim prozor, ili vrata. U jednom momentu netko opazi natpis na katnici "Internacional". Je li to naš hotel? Očekivali smo zdanje od barem nekoliko katova. Zastali smo, potpuno zaustavili promet. Policija nas upozorava da vozimo dalje. "Pa tu nam je hotel, moramo barem stvari iznijeti".

Sklanjamo se s glavne ulice u malu sporednu, na zabranjeno mjesto. I tu nas upozoravaju da se sklonimo. "Samo trenutak, samo

trenutak pa se miemo. U prizemlju naeg moguæeg hotela cijeli niz malih trgovina sa tipnom ponudom za hodoasniæka mjesta. To se zove trgovaæki centar. Bezbroj križeva i križiæa, velikih i malih raspela, Gospinih slika i kipia, svetih knjiga, sjajnog nakita i kojekakvih drugih drangulija. Pitamo mladu djevojku je li to to i ona potvrðuje.

Ali ne zna ništa za rezervaciju. Molimo je da nam pomogne i ona odlazi provjeriti. Èekanje se oteгло, ali nakon njenog povratka i potvrde da nas èekaju naše sobe - slijedi veliko olakšanje. Smještamo stvari u sobe, a ja i Pero izlazimo van kako bi sklonili negdje aute.

Vani gužva, prometni kolaps, bezbroj automobila i autobusa, najviše talijanskih registracija, masa svijeta svih boja i svih jezika. Preko zvuènika èujemo misu, ali još nismo pripravnii za duhovne stvari, još se ne možemo ukljuèiti. Informiramo se: u tijeku je proslava 28. obljetnice Gospinih ukazanja.

(...) Prema nekim procjenama na misi je nazoeno oko 80.000 katolièkih vjernika iz 30-tak zemalja sa svih kontinenata. Zbog mnoštva vjernika misa se simultano prevodi na dvadesetak svjetskih jezika. Na kraju svake mise èita se najnovija Gospina poruka, koju 25. lipnja svake godine preko vidjelaca Gospa upuæuje župljanima Međugorja i svim ljudima dobre volje u svijetu. Neke procjene govore da je dosad u Međugorju bilo oko 45 milijuna vjernika iz svih krajeva(...). V.list

Veæ se malo bolje osjeæam i pokušavam se potpuno srediti. Iz crkve koja je nedaleko preko puta našeg hotela dopire glasna molitva. Još sam pod pritiskom i ne mogu nimalo osjetiti ono što bi se trebalo osjetiti. Ulazimo u aute i u koloni polako naprijed. Nekako se sparkiramo tek na kraju mjesta, na kolniku. Skoro u polju. S kišobranom nad glavom pa prema hotelu. Sustizem Peru koji se takoðer naoružao šarenim kišobranom što ga je tek kupio u prvoj trgovini. Prolazimo pored restorana Orbis gdje obieno navraæamo kad dolazimo u Međugorje. „Hajmo mi na jedno pivce sada kad smo sve sredili“ – predložim, što Pero rado prihvaæa. Zovemo i Zvonka i on se uskoro pojavljuje, ljut što je pokisnuo jer je pošao bez kišobrana misleæi da smo sjeli na terasu odmah pored hotela. Ali uz dva – tri zaista dobra Hercegovaæka piva raspoloženje se brzo popravlja. Pretresamo sve moguæe probleme i sva politièka pitanja, posebno stanje našeg sveuèilišta, zdravstvenog sustava i naših šuma.

Prije pola noæi, nakon što smo preparkirali aute i prošetali malo oko crkve gdje je bila u tijeku noæna misa, Pero i ja vraæamo se u hotel. „Koje su ono naši brojevi?. Pero kuca na vrata sobe za koju sam ja mislio da je njegovaa. Iz sobe se èuje nepoznat ženski glas: „Si“. Pero ustukne uz „Excuse me“. U drugom pokušaju uspjeva: Branka otvara vrata. Isto se dogaða i meni. Uspjevam u drugom pokušaju. Nakon kucanja na otkljuèana vrata. Zvonko je, valjda uspio iz prvog pokušaja. Sljedeæih dana je bilo dosta peckanja na raèun naših noænih kucanja na tuða vrata i na „Si, si“.

Bijakovia, Brdo ukazanja

Kad sam se napokon dohvatio kreveta kao i obično dugo nisam mogao zaspati. Preko zvučnika jasno se čula molitva iz crkve. Najprije na hrvatskom, a onda na više stranih jezika. Lijepo, kao da si na misi.

Sutradan dijelimo se na dvije skupine: Branka, Ana i ja idemo na Brdo ukazanja, ostali ostaju u mjestu. Vrlo ljubazni službenik u Turističkoj zajednici daje nam karte i detaljne informacije kako doći na Brdo. Prećacem preko malog polja, kroz povrtnjake i vinograde začas smo u Bijakovcima, selu gdje je sve počelo.

Naoružani smo fotoaparatima, jamnicom i kasetnim kasetama. Ovdje smo bliže selu i Brdu i dalje od gužve sve se bolje osjećam. Bijakovci me podsjećaju na moje staro Prisoje: stare kamene kuće od grubo klesana kamena, većinom nanovo uređene za dućane istih sadržaja kao i u Međugorju, ili kafiće, neke u stanju propadanja, a između kuća stabla smokava, trešanja i žbunovi ipka.

Asfalt vodi sve do brda, a onda slijedi najljepši kamenjar koji se može zamisliti. Ovdje je ogoljeno kamenje, crvenkasto od crvenice zemlje nakon kiše, koja se nalazi samo u tragovima - valjda ju hodočasnici nose svojim kućama kao posvećenu zemlju, uz krto žbunje ipka i rijetka malo veća stabla koja dobro dođu da se ljudi malo sklone u kakav takav hlad - slika je naše staze prema cilju. Sa strane brončani reljefi sa biblijskim slikama iz Gospina života.

Ljudi se penju u manjim ili većim grupama, neki i pojedinačno. Čuju se različiti jezici, ali najčešće talijanski, vide se obojeni različitim nijansa crne i žute boje. Mnogi glasno mole. Neki su bosni. Jednoj mladoj ženi koja s mukom i bolnim grimasama pravi svaki korak kažem: "Obujte se, Gospa sigurno ne želi da se ozlijedite". Ona me samo pogleda prijekorno i nastavi dalje. I do kraja, i vratila se, vjerojatno.

Snimam panoramu Međugorja, snimam put, mjesto Gospina ukazanja, kipove Gospe i raspetog Isusa. Pokušavam zamisliti videoce, pokušavam zamisliti Ukazanja, ne mogu osjetiti, ali to meni ne ide. Ništa. Jednako kao kad sam prvi put išao na brdo Križevac. Funkcioniram samo kao snimatelj, reporter, turist. Zašto je to za mene zatvoreno? Je li to zbog pretjerane navezanosti na naučeno, racionalno, tzv. znanstveno, na iskustveno, na kritički stav koji provjerava, traži, ispituje, propituje? Tako bi se rado prepustio, ali ne ide. Molim se skrušeno. Ja vjerujem. Ja želim vjerovati. Rekao mi je jednom davno fra Gabro: dug je put do onog pravog ...istinskog osjećaja vjere ...Branim se od osjećaja krivnje: pa valjda nisam baš tako loš, tako grešan. Trebalo bi se ispovjediti, ali nisam ni za to spreman. Kako zavidim ovim ljudima koji koji s bolnim grimasama bosnih i ranjenih nogu traže manje oštar kameni, ali im se na licima i na tijelu vidi osjećaj blaženstva i ushita. Vraćamo se polako nazad.

(...) Međugorje, najveće mjesto istoimene župe kojoj pripadaju Bijakovići, Miletina, Šurmanci, i Vionica, smješteno je na jugozapadnom dijelu BiH u povijesnoj župi Brotnjo na nadmorskoj visini od približno 200 m. Ime se prvi put spominje god. 1599, a sadašnja je župa utemeljena 1982 i posvećena je sv. Jakovu apostolu zaštitniku hodočasnika (...)

{moszoomthumb imgid=698 itemid=35 caption=(Međugorje, prema mjestu Ukazanja)}

(...) Od 24. lipnja 1981. godine Međugorje postaje jedno od najposrećenijih marijanskih svetišta u svijetu. Toga dana se pojavilo mladih župljana iz Bijakovića posvjedoilo je o ukazanju Blažene Djevice Marije. Po njihovu svjedočenju Kraljica Mira se od tada do danas ukazuje svakodnevno. Osnovne poruke koje Gospa Kraljica mira preko vidjelaca daje svijetu su: mir, vjera, obraćenje, molitva, post...

Vidioci: Mirjana Dragičević – Soldo, rođena 1965, ima ukazanje jednom godišnje – 18. ožujka, Vicka Ivanković – Mijatović, rođena 1964., ima ukazanja svakodnevno, Jakov Ćolo, rođen 1971. ima ukazanje jednom godišnje, 25. prosinca, na Božić, Marija Pavlović – Lunetti, rođena 1965., ima svakodnevna ukazanja, Ivanka Ivanković – Elez, rođena 1966., ima ukazanja jedanput godišnje na obljetnicu ukazanja, 25. lipnja, Ivan Dragičević, rođen je 1965, ima svakodnevna ukazanja, Unutarnji dar slušanja Gospina govora imaju Jelena Vasilj i Marijana Vasilj.

Fra Jozo Zovko, župnik u župi Međugorje 1981. i svjedok događanja, danas živi u samostanu na Širokom Brijegu i svjedoči Gospine poruke.

{moszoomthumb imgid=698 itemid=35 caption=(Međugorje, prema mjestu Ukazanja)}

Mjesta molitve: Podbrdo, dio Biakovića i mjesto prvih ukazanja. Danas ga svakodnevno pohode tisuće hodočasnika. Svake nedjelje i blagdana na podbrdu se moli krunica.

Križevac- brdo iznad Međugorja na kojemu su župljani izgradili na èast 1900. obljetnice smrti Isusove na križu. Svakog petka na Križevcu se moli pobožnost križnog puta.

Međugorje Božje djelo

(...) Gospa se ukazuje... To je tako sporan pojam koji mnogi nije èu, ne prihvataju, ne vjeruju – citira V.list fra Tomislava Pervana. Međutim, ipak je to fenomen koji je nezaustavljiv. Je li to ljudsko, je li božansko, ili je to đavolsko. Sigurno je da to nije đavolsko zbog toga što đavao mrzi plodove obraæenja, molitve, mira, pomirenja, ljubavi. Nije ni ljudsko jer da je ljudsko, davno bi nestalo ako su to vidjeoci „zakuhali“. Oni su onih prvih godina bili manje bitan faktor. Nije to djelo ni ondašnjih sveæenika Vlašiæa, fra Slavka Rupèiæa, jer su oni davno umrli i nisu više na pozornici Međugorja. Zbog toga smatram da ovaj fenomen nije ni ljudski ni đavolski, nego da je to dar neba ovoj Zemlji, dar neba ovom svijetu(...)

Vraæamo se s Brda ukazanja i nalazimo naše društvu na terasi uz Internacional. Kratki dogovor i put prema Ljubuškom. Poslušam našu kuharicu i vodim društvo u restoran „Most“ na Trebižatu. Ne znam kako bih drugaèije izrazio ono što nalazimo, nego ponavljati: prekrasno, savršeno... I ambijent i rijeka i vrbe i restoran i osoblje i hrana. Ako dolazite u ovaj kraj ne propustite „Most“ na Trebižatu. Eto dobra primjera kako se i tu, iza granice Hrvatske, u državi za koju vele da se u njoj ništa ne može, itekako može uspješno organizirati posao na najvišoj razini kad ima znanja, pameti, volje i upornosti. Trebali bi to vidjeti moji ugostitelji iz Prisoja, èije se bogomdane, a potpuno neiskorištene prednosti ni sa èime ne mogu usporediti.

Kravice

A rijeka Trebižat – to je ista ona Vrljka u Imotskom uz koju smo dan ranije sjedili, koja se na svome putu malo obogaæuje pritokama, ponire u hercegovaèkom kršu i pojavljuje kao nova, još ljepša, još jaèa, zelenija i brža. A tek slapovi Kravice koje ona pravi: jedinstveni, pravi biser, dragulj Hercegovine – male Plitvice, mala Nijagara. Spuštamo se do razine rijeke i divimo se ljepoti slapova, koji svojim hukom ispunjavaju dolinu. Neki stranci plivaju do slapova. Svaka èast. Danas je ovdje posebna živost jer „bajkeri“ iz šire regije imaju svoje okupljanje. Redari na rampi pred

ulazom su vrlo ljubazni. Nude nam pravu hercegovaèku lozu. Ima i srbijanskih registracija. Neko se našali „Odkud oni ovdje?“ Zašto ne ?“ ogovaraju „ljudi“ Hercegovci. „Ljudi su ljudi.“

(...) Kravice su vodopad koji se nalazi tri km nizvodno od Vitaljine, u Studencima blizu Ljubuškog. Stvoren je radom sedronosne rijeke Trebižat. Visina slapa kreæe se od 26 - 28 metara, s vodenim amfiteatom ispod slapa promjera 120 metara. Preko sedronosna sloja od dna do vrha slapa izrasla je trava, mahovina, alge i lišajevi.Uz slap su nikle konopljika, smokve i topole. Nekada su uz slap bili aktivni mnogobrojni mlinovi i stupe za valjanje sukna(...) Vikipedija

Na povratku htjedosmo posjetiti ostatke srednjovjekovnog dvorca Herceg Stjepana Kosaèe iznad grada Ljubuškog, ali zbog lošeg makadama odustasmo. A Eko selo, tu sasvim blizu? „Dosta ljepota za danas“ – svi su jednoglasni. Idemo se malo odmoriti , a onda pomoliti se svojoj Gospi. Tako je i bilo.

Ante Bukovac